

Niskonakładowe rolnictwo i regiony

Integracja wiedzy dla usprawnienia rolnictwa
bazującego na usługach ekosystemowych

Roczny biuletyn LIFT nr 3

luty 2021 r.

ZAAWANSOWANIE PROJEKTU

Cel: rozpoznanie i wyjaśnienie, w jaki sposób czynniki społeczno-ekonomiczne i polityczne wpływają na rozwój rolnictwa ekologicznego i ocena jego wydajności i trwałości w różnych systemach produkcji rolnej. Badania skupiają się na różnych poziomach - od pojedynczych gospodarstw rolnych do regionów.

Konsorcjum badawcze: 17 partnerów z 12 krajów europejskich.

Czas trwania: 48 miesięcy, od 1 maja 2018 r. do 30 kwietnia 2022 r.

Projekt LIFT jest obecnie w trzecim roku realizacji (maj 2020 - kwiecień 2021), a **prace badawcze prowadzone są we wszystkich sześciu naukowych pakietach roboczych.**

W 2021 roku projekt LIFT dostarcza kolejne analizy i wnioski dotyczące wdrażania rolnictwa ekologicznego w Unii Europejskiej, które zostaną niezwłocznie udostępnione opinii publicznej za pośrednictwem [strony internetowej LIFT](#).

Publiczne raporty, nad których ukończeniem pracujemy w LIFT, i które planujemy dostarczyć w przyszłym roku, obejmują następujący zakres: ostateczna **typologia stopnia ekologizacji gospodarstw rolnych** (raport 1.4 prowadzony przez JRC) oraz **czynniki sprzyjające przyjmowaniu praktyk ekologicznych** (raport 2.3 prowadzony przez SRUC).

W obszarze działalności gospodarstw rolnych, przygotowywane są publikacje następujących wyników: **techniczno-ekonomiczna efektywność gospodarstw rolnych** w zależności od stopnia zastosowania praktyk ekologicznych (raport 3.1 prowadzony przez BOKU), **prywatna działalność społeczna rolników** w zależności od stopnia zastosowania podejścia ekologicznego (raport 3.2 prowadzony przez VetAgro Sup), **działalność środowiskowa gospodarstw rolnych** w zależności od stopnia zastosowania podejścia ekologicznego (raport 3.3 prowadzony przez KU Leuven) oraz **wpływ rolnictwa ekologicznego na zatrudnienie** na poziomie gospodarstwa (raport 3.4 prowadzony przez UNIKENT).

Ponadto w ramach LIFT pracujemy nad dostarczeniem raportów na temat: **zróżnicowania przestrzennego wzorców adopcji** rolnictwa ekologicznego w układzie lokalnym i regionalnym (raport 4.1 prowadzony przez UNIKENT), **wpływu rolnictwa ekologicznego** na rozwój **społeczno-ekonomiczny** w układzie terytorialnym (raport 4.2 prowadzony przez UNIKENT), **wpływu rolnictwa ekologicznego na środowisko** w ujęciu terytorialnym (raport 4.3 prowadzony przez KU Leuven).

W LIFT pracujemy nad finalizacją **oceny zrównoważenia rolnictwa ekologicznego na poziomie gospodarstw jak i w ujęciu terytorialnym**, (raport 5.1 prowadzony przez BOKU i raport 5.2 prowadzony przez UNIKENT). Jednocześnie pracujemy nad oceną wpływu **polityk na intensyfikację stosowania ekologicznych podejść w rolnictwie oraz na wydajność i zrównoważoność rolnictwa ekologicznego** (raport 6.2 prowadzony przez INRAE). Ponadto w przygotowaniu jest opracowanie dotyczące innowacyjnych instrumentów publicznych i prywatnych stymulujących wprowadzanie praktyk ekologicznych oraz działań zwiększających wydajność i zrównoważenie rolnictwa ekologicznego (raport 6.3 prowadzony przez INRAE).

Projekt uzyskał dofinansowanie z programu badań i innowacji Unii Europejskiej „Horyzont 2020” w ramach umowy o dotację nr 770747

www.lift-h2020.eu

Raport **D1.2. Interakcje z interesariuszami na temat typologii gospodarstw.**

Raport ten stanowi drugi etap tworzenia w LIFT uniwersalnej **typologii gospodarstw rolnych na podstawie praktyk ekologicznych**. Celem badań było zebranie opinii lokalnych interesariuszy z różnych studiów przypadku, na temat obecnego stanu istniejących typologii oraz zebranie zaleceń dotyczących dalszego rozwoju typologii LIFT. We wstępnej fazie dokonano przeglądu literatury (raport D1.1), a następnie przeprowadzono badania jakościowe, z wykorzystaniem metody indywidualnych wywiadów kwestionariuszowych oraz warsztatów fokusowych z dwoma lub trzema uczestnikami. W badaniu wzięło udział dwudziestu jeden interesariuszy z pięciu różnych obszarów studium przypadku.

W trakcie wywiadów omówiono cztery główne tematy: 1) typologie, które interesariusze znają, stosują i tworzą; 2) opinie interesariuszy na temat praktyk, które powinny być brane pod uwagę w celu uchwycenia stopnia rozwoju rolnictwa ekologicznego; 3) zainteresowania interesariuszy przyjaznym dla użytkownika narzędziem do typologizacji gospodarstw na podstawie ich praktyk ekologicznych; oraz 4) opinie interesariuszy na temat typologii LIFT wyróżniającej 6 systemów rolniczych dzielących gospodarstwa na: agro-ekologiczne, organiczne, zintegrowane, niskonakładowe, w konwersji i konwencjonalne. Badanie to ujawnia kluczowe elementy, które należy uwzględnić przy opracowywaniu typologii i narzędzia do typologii LIFT. W każdym ze studiów przypadku zidentyfikowano co najmniej jeden lub więcej systemów rolniczych proponowanych w typologii LIFT, ale wskazano również, że trudno jest stosować tę typologię w obecnym kształcie, biorąc pod uwagę potencjalne nakładanie się tych systemów na siebie.

Wszyscy ankietowani uznali że w rolnictwie organicznym stosowane są podejścia ekologiczne, pomimo zdania niektórych, że nie idzie ono wystarczająco daleko w kwestii kontroli zasobów pozyskanych zewnątrz i wykorzystania energii ze źródeł nieodnawialnych w gospodarstwach organicznych. Istniały również podobne opinie na temat praktyk ekologicznych w zależności od kierunku produkcji, roślinnej lub zwierzęcej. Wszyscy interesariusze uznali, że trudno jest zróżnicować gospodarstwa w zależności od stopnia ich praktyk ekologicznych, ponieważ nie ma ustalonych progów kwalifikowalności w metodach służących takiej kwantyfikacji. Stąd też propozycje stosowania m.in. wskaźników sumarycznych ustalonych na podstawie wykorzystania chemicznych nawozów mineralnych, pestycydów i energii ze źródeł nieodnawialnych. Interesariusze opowiadali się za stworzeniem choćby uproszczonego narzędzia służącego typologizacji.

Raport został przygotowany przez partnerów LIFT: VetAgro Sup (Francja) - lider, INRAE (Francja), JRC (Włochy), IAE-AR (Rumunia), SLU (Szwecja), UNIBO (Włochy).

PRZEPROWADZONE BADANIE ANKIETOWE ROLNIKÓW

LIFT z sukcesem przeprowadził zaplanowane badanie na szeroką skalę w wybranych krajach europejskich wśród rolników. Ogółem **wypełniono 1628 kwestionariuszy**, przy następującym rozkładzie geograficznym: Austria - 94, Anglia (Wielka Brytania) - 67, Francja - 229, Niemcy - 51, Grecja - 108, Węgry - 120, Irlandia - 33, Włochy - 100, Polska - 100, Rumunia - 52, Szkocja (Wielka Brytania) - 113 i Szwecja - 561.

Zebrano dane dla łącznie 3429 wspólnych zmiennych, w tym dla charakterystyki ogólnej zatrudnienia i warunków pracy w gospodarstwie. Wśród cech **szczegółowych dotyczących roślin** i produkcji roślinnej znalazły się pytania dotyczące zwalczania szkodników, chorób roślin, nawożenia i uprawy gleby, materiału siewnego, upraw struktury zasiewów, płodozmianu zarządzania oraz gospodarowania użytkami zielonymi. W zakresie **produkcji zwierzęcej**, zebrane dane obejmowały informacje temat dotyczące zużycia pasz w zależności od gatunku zwierząt gospodarskich, technologii chowu, dobrostanu oraz gospodarowania obornikiem i gnojówką. Zebrano także informacje o cechach krajobrazu, siedliskach, agroleśnictwie i rolnictwie zintegrowanym, gospodarce wodnej, precyzyjnych technologiach nawadniania, mechanizacji, zarządzaniu energią, czynnikach zachęcających do stosowania praktyk oraz czynnikach produkcji.

Szczególną uwagę zwrócono na stosowane praktyki rolnicze: uprawę gleby, sadzenie, nawożenie, zwalczanie szkodników i zbiory. Oszacowano aktywa trwałe i inwestycje, jak również szczegółowe nakłady na produkcję roślinną i zwierzęcą. Na koniec oceniono wyniki gospodarstw, dotacje, dochody i kontraktację produktów rolnych oraz spodziewane działania polityki rolnej.

Candemir A., Duvalaix S., Latruffe L. (2021). [Agricultural cooperatives and farm sustainability – A literature review](#). *Journal of Economic Surveys*. Przegląd literatury miał na celu powiązanie wyników empirycznych z założeniami teoretycznym w celu zrozumienia działalności spółdzielni, w szczególności charakteryzujących się heterogenicznością członków. Wykazano, że spółdzielnie odgrywają niebagatelną rolę w zrównoważeniu ekonomicznym gospodarstw rolnych oraz w przyjmowaniu praktyk przyjaznych dla środowiska, co sugeruje, że zarówno polityka publiczna, jak i prywatne inicjatywy w spółdzielczości mogą się uzupełniać. Należałoby jednak dokładniej zbadać kwestię kompromisu między zrównoważeniem ekonomicznym i środowiskowym w spółdzielniach.

Duvalaix S., Lassalas M., Latruffe L., Konstantidelli V., Tzouramani I. (2020). [Adopting environmentally friendly farming practices and the role of quality labels and producer organisations: A qualitative analysis based on two European case studies](#). *Sustainability*, **12(24)**, 10457. Artykuł wyjaśnia w jaki sposób znaki jakości i organizacje producentów wpływają na przyjęcie przez rolników praktyk przyjaznych dla środowiska. Wykazano, że w obu badanych obszarach wiele znaków jakości, w ramach których systemy rolnicze muszą spełniać określone zasady, nie jest ukierunkowany na poprawę oddziaływania na środowisko; w sektorze oliwy z oliwek na Krecie istnieje kilka produktów z oznaczeniami geograficznymi, a we francuskim sektorze trzody chlewnej wiele znaków jakości koncentruje się na praktykach, które mają znaczenie dla społeczeństwa, a mianowicie na poprawie dobrostanu zwierząt.

Heinrichs J., Kuhn T., Pahmeyer C., Britz W. (2021). [Economic effects of plot sizes and farm-plot distances in organic and conventional farming systems: A farm-level analysis for Germany](#). *Agricultural Systems*, **187**. Rozmiary działek i odległości między gospodarstwami wpływają na ekonomiczne wyniki produkcji rolnej. Wyniki ekonomiczne gospodarstw są różne w systemach rolnictwa konwencjonalnego i ekologicznego ze względu na istotne różnice w podejściu do produkcji roślinnej. W artykule oszacowano ilościowo różnice w tych wynikach, w oparciu o duży zbiór danych dotyczących zapotrzebowania na zasoby w układzie przestrzennym przy zastosowaniu metod regresji. W połączeniu ze szczegółowymi informacjami ze studium przypadku uzyskanymi w drodze wywiadów, oceniono wpływ rozmiaru działki i odległości między gospodarstwami dla trzech badanych gospodarstw, które niedawno przekształciły się w gospodarstwa ekologiczne.

Florian V., Rusu M., Rosu E., Chitea M., Bruma S., Pocol C. (2020). [Behavioural factors and ecological farming. Cases studies](#). *Scientific Papers Series: "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development"*, **20(2/2020)**. Głównym celem artykułu jest zidentyfikowanie i zrozumienie, w jaki sposób rumuńscy rolnicy odnoszą się do rolnictwa ekologicznego pod względem praktyk ekologicznych i produktów ekologicznych. Aby osiągnąć ten cel, zastosowano jakościowe metody badawcze: metodę forum hybrydowego i indywidualne wywiady pogłębione. Wyniki ujawniają, że w okręgu Cluj-Napoca, interesariusze opowiadają się za budową operacyjnego systemu społecznego - opartego na zrównoważonym funkcjonowaniu systemów edukacji, produkcji, badań oraz dystrybucji, w ramach wielo-wymiarowych, programów/projektów publicznych.

Florian V., Rosu E. (2020). [Ecological farming - rural realities, socio ecological arguments and comments. Cluj county case study](#). *Agricultural Economics and Rural Development*, **17(1)**. Artykuł bada relacje społeczno-ekologiczne w kontekście zrównoważonego rolnictwa. Wyniki badania dostarczają odpowiedzi pomocnych w rozwiązywaniu problemów wynikających z konieczności respektowania środowiska naturalnego oraz dostarczają wskazówek dla kształtowania korzystnej struktury środowiskowej. Badanie dzięki swojej interdyscyplinarności przyczyniło się do zastosowania podejścia socjologicznego w problematyce takiej jak: procesy środowiskowe, ekonomiczne i społeczne wywołane przez użytkowanie ziemi lub zmiany w użytkowaniu ziemi, interakcje przestrzenne procesów i sił napędowych w krajobrazach antropogenicznych. Z przeprowadzonych badań wynika, że na poszczególne tendencje rozwojowe rolnictwa ekologicznego duży wpływ miały czynniki behawioralne oraz kapitał kulturowy i społeczny rolników zaangażowanych w ten rodzaj działalności rolniczej.

NOWE NARZĘDZIA UPOWSZECHNIANIA WIEDZY

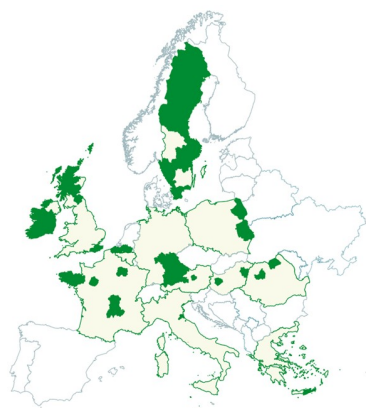
W ramach projektu LIFT uruchomiono dwa nowe media społecznościowe służące szybszemu dotarciu do interesariuszy i zapewnieniu lepszej komunikacji z nimi.

Pierwszym z nich jest [blog projektu LIFT](#), który ułatwia dzielenie się kluczowymi pomysłami badawczymi oraz zapewnia dodatkową platformę do dyskusji między zainteresowanymi stronami. W miarę jak w ramach projektu LIFT powstają kolejne wyniki badań, są one natychmiast omawiane w artykułach na blogu, co przyspiesza zrozumienie kluczowych założeń i wniosków z badań.

Kolejnym narzędziem komunikacji, które zostało uruchomione na potrzeby projektu, jest konto [LIFT na Instagramie](#). Dzielenie się informacjami graficznymi staje się coraz bardziej atrakcyjną formą dla interesariuszy, a LIFT tworzy coraz więcej materiałów, które można przedstawiać w formie wizualnej. Zapraszamy!

ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY

W drugim roku realizacji projektu LIFT przeprowadzono 23 warsztaty na obszarach objętych badaniami, które dostarczyły cennych informacji na temat analizowanej problematyki zarówno partnerom projektu, jak i interesariuszom. Interakcje z uczestnikami odbywały się głównie w kontakcie bezpośrednim, a tylko trzy warsztaty musiały zostać przeprowadzone w formacie online ze względu na rozwój COVID-19 wiosną 2020 roku. W warsztatach LIFT drugiego roku wzięło udział łącznie 288 interesariuszy, w tym najwięcej z Grecji (53 osoby), po 41 osoby zarówno z Francji, jak i z Niemiec, 28 osób z Polski, 25 ze Szwecji, 24 z Wielkiej Brytanii, 17 z Austrii, 14 z Węgier, 13 z Belgii, po 11 z Włoch i Irlandii oraz 10 osób z Rumunii.

Warsztaty trzeciego roku są obecnie w toku. Kluczowe tematy, które są dyskutowane to m.in. czynniki zmian współdziałania w celu realizacji zrównoważonego rozwoju w regionie przy różnych scenariuszach podejmowania przez gospodarstwa podejścia ekologicznego do rolnictwa, wpływ społeczny systemów ekologicznych w regionie i rola zbiorowego podejścia politycznego w celu zachęcenia do przyjęcia ekologicznego rolnictwa.

Innym narzędziem ułatwiającym interakcje online i współpracę z zainteresowanymi stronami jest platforma interesariuszy LIFT, którą uruchomimy w najbliższych miesiącach. W ramach tej platformy dostępny będzie m.in. otwarty kurs internetowy (**Massive Online Open Course - MOOC**). Celem LIFT MOOC będzie przekazanie zdobytej wiedzy na temat czynników, które ułatwiają rozwój ekologicznego podejścia w gospodarstwach rolnych oraz poprawę wydajności i zrównoważonego rozwoju tych gospodarstw poprzez naukę i zabawę.

POWIĄZANE PROJEKTY

LIFT utworzył stronę internetową umożliwiającą wyszukiwanie powiązanych projektów, co ułatwia interesariuszom i uczestnikom innych projektów znalezienie informacji na temat rolnictwa ekologicznego oraz trwałości i odporności systemów rolniczych. Informacje te wraz z linkami do stron internetowych i kont w mediach społecznościowych są dostępne pod adresem <https://www.lift-h2020.eu/links>.

WYDARZENIA

- **LIFT 3rd Annual Meeting (online) 15-16 marca 2021**, zebranie wszystkich partnerów LIFT w celu omówienia postępów projektu i jego kolejnych celów.
- **International Conference on Breeding and Seed Sector Innovations for Organic Food Systems (online) 8-10 marca 2021** organizowane przez [EUCARPIA](#) wraz z projektami [LIVESEED](#), [BRESOV](#), [ECOBREED](#), [FLPP](#) oraz [ECO-PB](#).
- **UNISECO Final Conference (online) 18-19 marca 2021**, przedstawienie wyników projektu UNISECO (kończącego się w kwietniu 2021 r.), w tym strategię dotyczące przemian agroekologicznych na podstawie zróżnicowanego zestawu studiów przypadku w Europie, implikacje przestrzenne przemian agroekologicznych w UE, a także Agroekologiczny ośrodek wiedzy i kluczowe zalecenia dla polityki i praktyki.
- **Seminar "Economics, Institutions, Development and Rural Spaces" (EIDER) organizowany przez Research Unit Territoires (online lub stacjonarnie) 29 kwietnia 2021**: przedstawienie wyników ankiety przeprowadzonej przez interesariuszy LIFT we Francji na temat społeczno-ekonomicznych skutków rolnictwa ekologicznego (przez INRAE i VetAgro Sup).
- **16th Congress of the European Association of Agricultural Economists (Praga, Czechy lub online) 20-23 lipca 2021**. Tematyka kongresu dotyczy zwiększania znaczenia ekonomiki rolnictwa poprzez zorientowanie się na wielodyscyplinarność, zaangażowanie interesariuszy i wprowadzanie nowatorskich podejść do badań.
- **31st International Conference of Agricultural Economists (online) 17-31 sierpnia 2021** dotycząca wsparcia ekonomiki rolnictwa w celu poprawy warunków ekonomicznych i społecznych na obszarach wiejskich, jak również pogłębiania wiedzy na temat organizacji gospodarczej rolnictwa.
- **20th Organic World Congress (Rennes, Francja lub online) 6-10 września 2021** mające na celu poszukiwanie odpowiedzi na pytania w zakresie odporności, transformacji społecznej, regeneracji ekosystemów, zdrowia i suwerenności żywnościowej.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O PROJEKCIE LIFT!

Aby być na bieżąco z najnowszymi informacjami, wynikami badań i planowanymi warsztatami dla interesariuszy w Państwa regionie lub aby zarejestrować się w celu otrzymywania biuletynów informacyjnych i aktualności projektu LIFT, zapraszamy do odwiedzin naszej strony internetowej: www.lift-h2020.eu, sprawdzania naszych kont w mediach społecznościowych.

Projekt LIFT koordynowany przez:

Pozostali partnerzy:

Koordynator projektu:
Laure Latruffe
INRAE
Bordeaux, Francja

Odpowiedzialny za komunikację:
Vitaliy Krupin
IRWIR PAN
Warszawa, Polska

Menadżer projektu:
Floriana-Alina Pondichie
INRAE Transfert
Nantes, Francja